

Examen MAVO

2021

Tijdvak-1
woensdag 19 mei
08:30-10:30

Management & Organisatie

Opgavenblad

Dit examen bestaat uit **36 vragen**.
Voor dit examen zijn maximaal **92 punten** te behalen.
Dit examen bestaat uit **11 bladzijden**.
Bij dit examen hoort ook een **werkblad**

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

AANWIJZINGEN

Algemene regels

- Alleen schrijfgereedschappen, rekenmachine en als het nodig is liniaal of geodriehoek.
- Het gebruik van programmeerbare rekenmachines is **niet** toegestaan.
- Alleen **blauw** of **zwarte** pen is toegestaan.
- Er mag **niks** van de buurman worden geleend zonder toestemming van de toezichthouders.
- **Het gebruik van correctievloeistof en correctietape is niet toegestaan.**
- Na het maken van het examen, dienen **ALLE** opgavebladen ingeleverd te worden.
- Bij het inleveren van het examen dient het **'Werkblad'** dat nagekeken moet worden, geregistreerd te worden met handtekeningen van één van de toezichthouders en de kandidaat.

■ Meerkeuzevragen

- Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.
- Omcirkel het goede antwoord (voorbeeld 1).
- Als het nodig is, verbeter volgens de voorbeelden 2 of 3.

□ Open vragen

- Geef niet méér antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd, geef er dan twee en niet méér. Alleen de eerste twee redenen kunnen punten opleveren.
- Vermeld altijd de berekening, als een berekening gevraagd wordt. Als een gedeelte van de berekening goed is, kan dat punten opleveren. Een goede uitkomst zonder berekening levert geen punten op.
- Vermeld bij een berekening altijd welke grootte berekend wordt.
- Geef de uitkomst van een berekening ook altijd met de juiste eenheid.
- Een foutief antwoord wordt altijd doorgestreept of tussenhaakjes(..) gezet.

Ondernemingsvormen

	Ondernemingsvorm
1. Samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen die onder een gemeenschappelijke naam een beroep uitoefent.	
2. De aandelen zijn niet vrij overdraagbaar.	
3. De winst is volledig voor de eigenaar.	
4. Hun vermogen wordt vaak verkregen door overheidssubsidies en schenking.	

3p 1. Vul de tabel in met de juiste ondernemingsvorm.

1p 2. Hoe wordt de winst uitkering aan de aandeelhouders genoemd?

De volgende opgaven gaat over een handelsonderneming : "B&B Shop".

Danna is eigenaresse van een kralen en sieraden winkel "B&B Shop", gevestigd in de mooiste en gezelligste straat van Aruba, Caya Betico Croes en bestaat al twee jaren. Hier kan je terecht komen voor het kopen van losse kralen om zelf sieraden te maken. Ook verkoop ze sieraden van merk Karma, Biba, ZAG en Kalli.

Renteberekening

B&B Shop wil een bestelauto van Afl. 35.000,- kopen. Hiervoor wordt op 3 januari 2018 een lening afgesloten. De rente is 7% en wordt halfjaarlijks afgeschreven. Op 24 april 2018 wordt Afl. 5.218,- afgelost en op 18 november wordt ook Afl. 2.763,- afgelost.

6p 3. Bereken de rente over het eerste halfjaar van 2018.

1p 4. Bereken hoeveel de totale schuld op 1 juli 2018 bedraagt.

Afschrijvingen

Zodra B&B Shop het geleend bedrag van Afl. 35.000,- op 3 januari ontvangt, wordt de bestelauto gekocht. Deze bestelauto heeft na 5 jaar een restwaarde van Afl. 5.500,-.
De levensduur van de bestelauto is 5 jaar.

- 2p □ 5. Van welke levensduur is er hier sprake technische levensduur of economische levensduur? Motiveer je antwoord.
- 1p □ 6. Bereken de jaarlijkse afschrijving.
- 1p □ 7. Bereken met hoeveel procent van de aanschafprijs er op de bestelauto wordt afgeschreven. Afronden op helen.

Omzet – Kosten – Winst

B&B Shop gaat haar bedrijfseconomische winst of verlies bepalen voor het jaar 2018. De omzet bedroeg Afl. 213.000,-, de brutowinst Afl.102.120,- en de nettowinst bedroeg Afl. 36.133,-. In de zaak werken Danna de eigenaresse en haar zus. Hun gewaardeerd loon bedroeg in 2018 totaal Afl. 38.400,-. De gewaardeerde rente is 6%.
Op 1 januari 2018 bedroeg het Eigen Vermogen Afl. 11.200,- en op 31 december 2018 Afl. 10.075,-.

- 2p □ 8. Bereken de bedrijfskosten in procenten van de omzet voor 2018. Afronden op helen.
- 1p □ 9. Bereken het gemiddelde eigen vermogen voor 2018.
- 1p □ 10. Bereken de gewaardeerde rente voor 2018.
- 2p □ 11. Bereken de bedrijfseconomische winst of verlies voor 2018. Laat de berekening zien.

In 2019 heeft B&B Shop de volgende gegevens:

- Bedrijfskosten van Afl. 64.892,- en is gelijk aan 29% van de omzet.
- Een bedrijfseconomische winst van Afl. 10.976,80 en is gelijk aan 5% van de omzet.

2p □ **12.** Geef aan of de financiële situatie in 2019 beter of slechter is geworden voor B&B Shop ten opzichte van 2018. Omcirkel het juiste antwoord

Percentage bedrijfskosten 2019	Beter / slechter dan 2018
Bedrag bedrijfseconomische resultaat 2019	Beter / slechter dan 2018

Indexcijfers

B&B Shop verkoopt verschillende soorten sieraden.
Van de sieraden merk Karma was de omzet in 2018 Afl. 36.000,-; indexcijfer 100
De verkoopprijs was in 2018 Afl. 15,- per stuk.
Het indexcijfer van de omzet van het merk Karma was in 2019: 110

1p □ **13.** Bereken de omzet in Afl. voor 2019.

1p □ **14.** Hoeveel sieraden van het merk Karma heeft B&B Shop in 2018 verkocht?

Er zijn in 2019 1.800 sieraden merk Karma verkocht.

1p □ **15.** Bereken de verkoopprijs die in 2019 is toegepast.

2p □ **16.** Bereken de procentuele verandering van de verkoopprijs in 2019 ten opzichte van 2018? Afronden op helen.

Van de verkoop van de losse kralen maakt B&B Shop de volgende verwachting tot en met jaar 2021.

Jaar	Verkoop Kralen	Indexcijfer
2018	120.573	100
2019	125.888	104
2020	116.290
2021	129.112

- 2p □ **17.** Toon met een berekening aan hoeveel het indexcijfer in de jaren 2020 en 2021 bedragen.
- 1p □ **18.** Met hoeveel procentpunt is de verkoop gestegen of gedaald in 2020 ten opzichte van 2019.

Balans & Grootboekrekening

De beginbalans van kralen en sieraden winkel "B&B shop" ziet er als volgt uit:

Debet	Balans per 1 januari 2020		Credit(in Afl.)
Inventaris	5.800,-	Eigen vermogen	10.642,-
Bestelauto	16.500,-	Vreemd vermogen	
Voorraad kralen	8.900,-	Banklening	42.567,-
Voorraad sieraden	22.750,-	Crediteuren	17.736,-
Debiteuren	5.410,-		
M . Bank	9.485,-		
Kas	2.100,-		
Totaal	<u>70.945,-</u>	Totaal	<u>70.945,-</u>

In januari 2020 hebben de volgende financiële transacties plaatsgevonden:

- 10 januari Op rekening gekocht (IF-22), een nieuwe vintage winkelmeubilair Afl. 500,-.
- 15 januari Per bank (B-30) betaald aan leveranciers Afl. 5.000,-.
- 20 januari Retour gezonden een aantal dozen kralen (IC 17) voor Afl. 600,-.
- 5p □ **19.** Maak aan de hand van de bovengenoemde financiële transacties de nieuwe balans per 1 februari 2020.
- 3p □ **20.** Open de grootboekrekening crediteuren en verwerk aan de hand van de bovengenoemde financiële transacties(opg.19) de grootboekrekening Crediteuren.

BOEKINGSSTEMPELS

B & B Shop heeft o.a. de volgende rekeningen in gebruik:

Balansrekeningen

020 Bestelauto
030 Inventaris
050 Eigenvermogen
060 Privé
070 Banklening
100 Kas
110 Bank

130 Debiteuren
160 Crediteuren
200 Geld onder weg
300 Voorraad kralen
310 Voorraad sieraden

Resultatenrekeningen

400 Kostprijs kralen
410 Kostprijs sieraden
440 Overige kosten
430 Loonkosten
450 Autokosten
460 Afschrijvingskosten
800 Opbrengst kralen
810 Opbrengst sieraden

Maak aan de hand van onderstaande boekingsstukken van maart 2020 de boekingsstempels voor "B&B shop". Vermeld hierbij de datum, het boekingsstuknummer, complete rekeningnaam en rekeningnummers.

2p □ **21.**

3 maart Verkoopfactuur VF- 102
Verkocht op rekening aan Mevr. J. Ras drie armbanden
Merk Karma à Afl. 87,50

2p □ **22.**

6 maart Inkoopfactuur IF-112
Gekocht op rekening van Kralen DIY te Nederland 1.000 houten kralen Salom Rose Totaal factuurbedrag Afl. 125,10

3p □ 23.

10 maart Kasstuk K-25

Betaald aan Vis Garage, Totaal Afl. 1.800,- voor reparatie auto van de zaak en service eigenaresse auto. $\frac{3}{4}$ deel van de kosten is van de auto van de zaak en de rest is kosten van de auto van de eigenaresse.

2p □ 24.

12 maart Inkoopcreditnota IC-124

Drie pakken kopieer papier retour gezonden Afl. 125,-

5p □ 25.

15 maart Bankstuk B-156

Vorig saldo Afl. 1.800,-

Afgeschreven:

- Factuur nr. IF-112 Kralen DIY Afl. 125,90
- T-Mobile N.V. (voor bedrijf) Afl. 350,-
- Aflossing banklening Afl. 890,-
- Tandarts voor zoon Afl. 250,-

Nieuw saldo

Afl. 1.615,90
Afl. 184,10

2p □ 26.

18 maart Verzendbon VZ-114

De kostprijs van de armbanden van VF-102 bedraagt Afl. 189,-

4p □ 27.

22 maart Bankstuk B-159

Vorig saldo Afl. 184,10

Bijgeschreven:

- Factuur nr. VF-102 Afl. 175,-
- Kasstorting Afl. 500,-
- Kindertoeslag Afl. 150,-

Nieuw saldo

Afl. 825,-
Afl. 1.009,10

3p □ 28.

24 maart Diversen D-14

Afschrijving maart 2019:

- Inventaris Afl. 375,-
 - Bestelauto Afl. 350,-
- Totaal Afl. 725,-

Kolommenbalans

De proefbalans van B&B shop per 30 maart 2020 ziet er als volgt uit:

12p □ **29.** Maak de onderstaande kolommenbalans voor het maand maart 2020 af.

Bedragen in Afl.	Proefbalans		Saldibalans		Resultaten Rek.		Eindbalans	
	Debet	Credit	Debet	Credit	Kosten	Opbrengst	Debet	Credit
020 Bestelauto	67.000							
030 Inventaris	6.165							
050 Eigen vermogen		83.542						
060 Privé	90							
070 Banklening		35.000						
100 Kas	8.731	285						
110 Bank	18.231	3.445						
130 Debiteuren	7.451							
160 Crediteuren	451	15.862						
300 Voorraad Kralen	45.390	25.260						
310 Voorraad Sieraden	22.500	12.630						
400 Kostprijs Kralen	14.563							
410 Kostprijs Sieraden	7.417							
450 Autokosten	1.595							
490 Overigekosten	2.300							
800 Opbrengst Kralen		17.240						
810 Opbrengst Sieraden		8.620						
Saldo Winst/ Verlies								
Totaal	201.884	201.844						

- 2p □ **30.** Bereken het bedrijfsresultaat.
- 2p □ **31.** Bereken het nieuwe eigenvermogen voor maand maart 2020 met behulp van het bedrijfsresultaat uit opdracht 30.

Kostprijs berekening

De eigenaresse van B & B maakt met de bestelde kraaltjes kettingen. Ze ziet dat steeds meer jongeren haar kettingen leuk vinden. Dus beslist zij om betaalbare, leuke en stoere kettingen te gaan maken voor deze doelgroep. Tijdens inventarisatie is gebleken dat ze in de maand april 2020 voor het maken van de kettingen de volgende kosten heeft.:

- Draad Afl. 275,-
- Elektriciteitskosten bedrijf Afl. 380,- per maand
- Kralen Afl. 230,-
- Huur Afl. 750,-
- Haakjes Afl. 125,-

De normale productie is 30 kettingen per maand.
De werkelijke productie is 40 ketting per maand.

- 2p □ **32.** Bereken de variabele kosten per ketting.
- 2p □ **33.** Bereken de constante kosten per ketting.
- 1p □ **34.** Bereken wat de kostprijs zal zijn per ketting.

Op iedere ketting wil de eigenaresse een brutowinstmarge van 15% van de kostprijs.

- 1p □ **35.** Bereken de verkoopprijs per ketting.

Vreemdvaluta

Danna gaat naar Europa op zoek naar nieuwe kralen. Ze begint haar reis in London (GBP), daarna reist zij door naar Italië (€). Voor deze hele reis heeft ze Afl. 4.000,- gulden gespaard.

De bank brengt éénmalig Afl 5,- bankkosten in rekening.

Aangezien ze naar verschillende landen gaat, wil ze 50% per land uitgeven.

KOERSLIJST		
Muntsoort	Aankoopkoers	Verkoopkoers
Euro (€)	232,22	234,56
Engelse pond (GBP)	3,45	3,51

8p □ **36.** Bereken hoeveel vreemde valuta Danna per land ontvangt.